היא מנסה לחקות את הבובה, אבל בעלה משליך אותה למזוזה, בציינו ש„הבובה לעולם אינה מתלוננת כשעושים לה זאת."

הסרט מתאר, למעשה, את תהליך ה־השתלטות הפאסיבית של הבובה על רופא־השיניים, ההופך להיות עבדה הנרצע, בו־רח עימה מן הבית, אפילו מתחתן איתה בטכס פארודי, והסיים את חייו, יחד עימה, על קרקעית הסיינה, לשם הושלך על־ידי פועלים ספרדיים שאנסו את הבובה קודם־לכן. אלא שבשעה שהגבר שוקע ל־מטה, עולה הבובה הפלסטית וצפה על פני המים, בלתי־ניתנת להשמדה.

פירושים כשפץ. הסרט יכול להתפרש בצורות שונות ומשונות. היו שראו בו תיאור יחסו של גבר אל אשה כאל חפץ (כלומר, קול נוסף במקהלת שיחרור־האשה); היו שדיברו על בדידות וחוסר קומוניקציה, והיו שנזכרו בפטישיזם, וב־שאר הסטיות של הטבע האנושי, המע־סיקים במאי ספרדי גדול אחר, לואיס בונואל.

מאחר שהנושא יוצא־דופן במידה מס־פקת, והבובה (שמחירה כ־150 אלף דולר) מופיעה ברוב חלקי הסרט בלא בגדים, יש סיכוי שהסרט יגיע במוקדם או במאוחר גם לארץ. ואז, כדי למכור אותו טוב יותר, יקראו לו בוודאי „אונס הבובה בצמרת."

מדריך

תל־אביב

★★★★ **הזלילה הגדולה** (סטודיו, צרפת): הבמאי מרקו פררי מטיח בפני הבורגנות האירופית את האמת הלא־נעימה: אתם מתאבדים בזלילה. הוא עושה זאת בשפה קולנועית מהממת, עם צוות־שחקנים המזדהה עם תפקידיו ועם ה־רעיונות שמאחרי הדמויות, עד כדי שימוש בשמות האמיתיים: מישל (פיקולי), אוגו (טוניאצי), מרצ'לו (מאסטרויאני) ופיליפ (נוארה). חובה לראות.

★★ **שני גברים בעיר** (צפון, צר־פת) — למרות חד־צדדיות בתיאור בדמו־יות, כדאי לראות סרט זה המוקיע עיוותים בטיפול באסירים, לפני ואחרי שיחרורם, עיוותים שגורמים היום להתקוממויות ב־בתי־הסוהר בצרפת, אבל אינם אופייניים דווקא לארץ זו בלבד. עם דילון וגאבן בתפקידים הראשיים.

★★★★ **העוקץ** (אלנבי, ארצות־הברית): בידור קולנועי מבריק עם פול ניומן ורוברט רדפורד, כגאנגסטרים ה־מותחים יחדיו את רוברט שו, הגאנגסטר השלישי, ושלושתם ביחד את הקהל.

★★★ **אוונטי** (גת, ארצות־הברית): בילי ויילדר מצליף באורח־חיים האמרי־קני באסתטיות רבה, דרך ג'וליט מילס וג'ק למון, הבאים לקבור את יקיריהם ב־איסקיה, ומגלים שם כי אפשר גם ליהנות מן החיים.

★★★ **ירח שד ניר** (חן, ארצות־הברית): בתו של ראיין או'ניל, טאטום, גונבת את ההצגה מאביה, כשהיא מסייעת לו לרמות בעליזות, אבל עד גבול מסויים. שנות המשבר הכלכלי של אמריקה מקב־לות מימדים פוטוגניים ביותר.

ירושלים

★★★★ **הדיקטטור הגדול** (אורנע, ארצות־הברית): כיצד משתלט אפס על עולם שלם, מראה צ'רלי צ'פלין בסרט, ש־נעשה בתחילת מילחמת העולם והמכיל יסודות נבואיים של ממש, ורעיונות גאו־ניים על כל צעד של צלולואיד.

חיפה

★★★★ **מ.א.ש** (אורדן, ארצות־הברית): סאטירה מאקאברית־להחריד על בית־חולים שדה ועל פילוסופיית המיל־חמה, המיוחדת לאנשים שנאלצים לווחר על אנושיות בשל תנאים לא־אנושיים. מבדר עד כדי פוטוגניות, ואין ספק כי לא זו היתה הכוונה.

★★★ **חקי עם הרוח** (רון, ארצות־הברית) — למרות 35 השנים שחלפו מאז הפקתו, והמושגים על כבוד, צדק חברתי ומוסר שהשתנו מאז, יש עדיין בסרט יוקר־תי זה של הוליווד מעמדים רבים שהם בבחינת חובה לחובב הקולנוע.

עבריינים נכונונעים

אכספרס לשוגרלנד (הוד, תל־אביב, ארצות־הברית) — המ־סע הממונע החדש של סטיבן (דואל) שפילברג מוביל הפעם, בצורה מוגדרת מאוד, מכלא פתוח, משם נמלט אסיר יחד עם אשתו, שבאה לבקר אצ־לו, אל העיר שוגרלנד, שם, נימסר תינוקם לאימוץ בגלל עברם הפלילי, למרות התנגדותם. בדרך הם משתלטים על מכונית משטרה ועל השוטר הנוהג בה, ומשתמשים ברכב כדי להגיע במהירות ליעדם.

השוטרים נזעקים לעזרה, אולם יחד עם רצונם ללכוד את השניים, הם דואגים שלא יאונה כל רע לחברם הש־בוי. לכן הם עוקבים אחר המכונית החטופה בשיירה ההולכת ומתארכת בדרך לשוגרלנד, מבלי לנקוט כל פעו־לה ממשית.

שפילברג סוחט מן המכוניות ומן הכבישים הצדדיים של המערב־התיכון של ארצות־הברית כל קורטוב של דראמה וגולדי האון, בתפקיד האם, נמלטת מתדמית ה־בלונדית בעלת הראש החלול, ומשלבת פאתוס בהומור, בהצלחה רבה.

אם הסרט אינו הצלחה מלאה, יש לכך כמה סיבות. קודם כל, באמצעיתו, ניסתם במיקצת מעיין ההמצאות הדרמטיות של שפילברג, והופעת „מיליציה" מתנדבת קנ־אית המבקשת לקחת את החוק לידיים, מדיפה ריח של

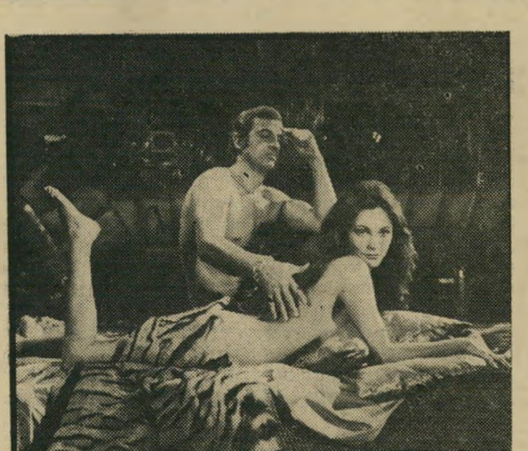

האון, אתרתון ואסקס: בעקבות התינוק

שאבלונות־מחאה שחוקות. המישפחה המאמצת מתוארת באור חד־צדדי לגמרי, ואפילוג צידקני, המסביר כי בסופו של דבר כל העניינים באו על מקומם בשלום, מעמיד בס־פק את זכות הקיום של הסרט. אך למרות ההסתייגויות, מעניין הסרט ברוב חלקיו ויוצא דופן דיו כדי לראותו.

איך להרוס סופרמן

הרפתקאות במקסיקו (אס־תר, תל־אביב, צרפת) — מהתלה קולנועית זו של פיליפ (האיש מריו) דה־בורוקה, חייבת הרבה לסיפורו הקצר המפורסם של ג'יימס תארבר, חיין הפרטיים של ואלתר מיטי. הפעם, מיתי הוא צרפתי, מחבר רומנים זולים בקבלנות, גר בדי־רה מרופטת, ושוקע בהזיות שבהן הוא עצמו גיבור ה־מעשיות שהוא ממציא מדי שבוע עבור המו"ל החמסן שלו. אל חייו האפרוריים נכנסת סטודנטית אמריקאית, הכותבת מחקר על רומנים מותחים במשכיים, והיא רואה בשכנה מלמטה נושא יוצא מן הכלל לעבודת ה„מאסטר" שלה. עם קצת תבלינים רומנטיים, קצת עקיצות על חש־בון תעשיית הספרים, וקצת בילבולים בין מציאות ודמיון, מתבשלת קומדיה עליזה ורומנטית, שזכתה בכמה מאר־צות אירופה להצלחה קופתית עצומה, כניראה בזכות ז'אן־פול בלמונדו וז'אקלין ביסט, המופיעים בשני התפקידים הראשיים.

דה־בורוקה מנצל את הקפיצות הרבות שבין המציאות בת חי הסופר לדימיונות שבתוכם הוא שט, כדי להעלות פארודיה ציבעונית מאוד על ג'יימס בונד ושאר הסובנים החשאיים למיניהם (הסרט נקרא תחילה כיצד להרוס את תהילתו של סוכן חשאי גדול). התפאורות, האביזרים, הצבעים, ה„פוזות" אליהם קופץ בלמונדו בשובבות רבה, המוסיקה, ואפילו זוויות־הצילום לובשים אופי פארודי.

ביסט ובלמונדו: עבודת ה„מאסטר"

אחרי פרק־זמן מסויים, העניין מתחיל להפוך לשיגרה, ההקבלות בין האנשים החיים לדמויות שבתזיות שקופות וצפויות מדי, והתזיות עצמן חדלות להפתיע.

אך בסך הכל, זהו שעשוע ציבעוני בלתי־מחייב, עם שני כוכבים מאוד סימפטיים, ובהדרכת במאי שניחן בחוש אסתטי מפותח.

טוריסטים נוכל הצבעים

טחנת־הרוח השחורה (או־פיר, תל־אביב, אנגליה — בנו של סוכן־חשאי בריטי (מייקל קיין) נחטף על־ידי טוריסטים, הדורשים תמורתו מישלוח של יהלומים גולמיים בשווי מאות אלפי שטרלינג. כזה הוא נושא סרטו הראשון של דון (הארי המזוהם) סיגל שנעשה מחוץ לאמריקה.

המרכיבים העיקריים הולמים בהחלט את רוחו של סיגל: האדם הבודד, שגם אוייביו וגם ידידיו נמצאים בצידו האחר של המיתרס, המימסד והאנטי־מימסד ה־רקובים עד היסוד (רב־מרגלים מופרע, מהפכנים המפעי־לים פושעים), וסיגנון קולנועי מבריק, המצטיין בהתפר־צויות אלימות מדהימות ובמעמדים מרתקים המסתיימים בצורה בלתי־צפוייה ביותר.

לדוגמה, הפתיחה, שני ילדים מיתגנבים לשדה־תעופה עזוב, שומם ומטול אימה במיקצת. חיילים מתנפלים עלי־הם, מובילים אותם למחסן עזוב, ושם מטיפים להם מו־סר על הסגת־גבול. לכאורה, מדובר „רק" בבסיס צבאי סודי. וכשנדמה לצופה שהבין את המצב, מחליקה המצ־למה אל רגלי החיילים. נעליהם, אזרחיות לגמרי. אחר־כך, נכבלים הילדים ההמומים, מועמסים על מכונית, החיילים הם כבר אזרחים, מכונית אחת דוהרת על או־טוסטרדה, מכונית אחרת עולה באש — וכל זה, לפני נכון שאין זה אחד הסרטים הטובים ביותר של סיגל.

סיריג' וורנון: המצלמה המרגלת

מחוץ לאמריקה ניראים גיבוריו טיבעיים פחות. כמה חורים בהמשכיות העלילה מיזדקרים מפעם לפעם לעין, אבל ב־סיכומו של דבר, הסיפור קופץ במחירות מסחררת כל־כך מלונדון, אל פרברי־המגורים שבה, לפאריס וחזרה אל חוף־הים בברייטון, עד שאין כימעט זמן להתעכב על פרטים. זוג הנבלים, ג'ון ורנון ודלפין סיריג', יוצאים מן הכלל, וקיין נימרץ ופעלתני כרגיל.